Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

3120

B

13

Digitized by Google

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK
0315 4728

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

3120

DE KONING,

8 November 1830.

DOOR

GIJSBERT KAREL *Grave* VAN HOGENDORP.

DERDE DRUK.

TE 'S GRAVENHAGE, BIJ
A. KLOOTS,
POOTEN, N°. 165.

B
13

Digitized by Google

Digitized by Google

3/20
3/13

DE KONING.

Digitized by Google

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

GESCHENK VAN

Mr. C.W.A. Baron van Haersolte

den Haag.

7183 - '82

Digitized by Google

525415.

DE

KONING.

8 *November* 1830.

DOOR

GIJSBERT KAREL *Grave* VAN HOGENDORP.

DERDE DRUK.

TE 's GRAVENHAGE, BIJ
A. KLOOTS.
POOTEN, N°. 165.

Digitized by Google

Digitized by Google

DE KONING.

De Koning heeft tegenwoordig eene drievoudige betrekking.

De *eerste* tot de *getrouwe Nederlanden*, de oude *Vereenigde Nederlanden*, waarvan de inwoners den roemrijken naam van Nederlanders blijven dragen.

Digitized by Google

De *tweede* tot de *afvallige Nederlanden*, waarvan de inwoners den naam van Belgen hebben aangenomen.

De *derde* tot het *Koningrijk der Nederlanden*, hetwelk uit alle de *Nederlanden* bestond, afvallige en getrouwe.

De eerste betrekking is gaaf, de gewigtigste van alle, en voorzeker het dierbaarst aan 's Konings hart. De Nederlanders zijn vereenigd met hem en hij is vereenigd met dezelven. Zij maken beide te zamen den Staat uit, den afzonderlijken Staat, den Staat gescheiden van *België*. De Staat der *Vereenigde Nederlanden* is oud, onafhankelijk, erkend door alle de Mogendheden. Wat het lot van *België* zij, of worden moge, doet er niets toe, noch af. Of het *Koningrijk der Nederlanden* hersteld worde, of niet, deert den vrijen Staat der *Vereenigde Nederlanden* geenszins. De Koning

Digitized by Google

blijft altijd aan het hoofd der *Vereenigde Nederlanden*, een Vorst onder de Vorsten van *Europa*, gelijk aan alle dezelve in regten, zwakker dan sommigen en sterker dan velen. *Nederland* handhaaft altijd zijne plaats in den Europischen Staten-bond.

In de zestiende eeuw waren alle de *Nederlanden* vereenigd door een verbond, bekend onder den naam der *Pacificatie van Gent*. WILLEM I stond aan hun hoofd, zonder titel, maar ontzien uit hoofde van de kracht van zijn geest. Ook toen vielen dezelfde *Nederlanden* af, die heden afgevallen zijn. Maar WILLEM I had dit vooruit gezien, hij was er op voorbereid, Graaf JAN VAN NASSAU zijn broeder had reeds de nadere *Unie van Utrecht* gesloten. De *afvallige Nederlanden* vereenigden zich met *Spanje*, de *Vereenigde Nederlanden* bleven getrouw aan het Huis van ORANJE. De

Digitized by Google

afvallige Nederlanden zijn toen lang onder *Spanje* gebleven, zij zijn vervolgens Oostenrijksch geworden en eindelijk Fransch. Thans zeggen de Belgen, dat zij niet Hollandsch willen zijn. De *Vereenigde Nederlanden* zijn daartegen twee en eene halve eeuw lang hun eigen meester geweest onder het Huis van ORANJE. Zij hebben drie jaren gezucht onder het juk van NAPOLEON. Maar zij hebben het juk met eigene handen verbroken en hunne oude plaats onder de volken wederom ingenomen. Het Huis van ORANJE heeft zich oogenblikkelijk met dezelven hereenigd, de Koning is geworden de Vorst van hunne keuze, Vorst en Volk zijn op nieuw geworden eene vrije en onafhankelijke natie. Als zoodanig zijn zij op nieuw erkend geworden door alle de Mogendheden. Vervolgens zijn de oneenigheden opgekomen, die onlangs tot een opstand en burgeroorlog zijn overgegaan, en waarmede de *oude Spaansche*

Digitized by Google

Nederlanden op nieuw van de *oude Vereenigde Nederlanden* zijn afgescheurd. Het geval is juist hetzelfde, als ten tijde van WILLEM I en de *Pacificatie van Gent*. Het voorbeeld van WILLEM I wijst ons duidelijk den weg, dien wij heden hebben te bewandelen. Zoo als hij met de nadere *Unie* gereed stond, even zoo hebben wij eene gewijzigde grondwet noodig. Daarmede vestigen ook wij een afzonderlijken Staat, een *Koningrijk der Vereenigde Nederlanden*, en wij mogen den bloei en de welvaart van dit Koningrijk verwachten, even zoo als het *Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden* voldaan heeft aan de verwachting van WILLEM I. De bloei en welvaart van het vaderland zullen het aanzien en de veiligheid van het Huis van ORANJE uitwerken. Hoe meer het Huis van ORANJE bij deze gelegenheid eenzelvig wordt met den nieuwen afzonderlijken Staat, des te meer kan

Digitized by Google

het rekenen op zulke heilrijke gevolgen voor zich zelf, en des te minder heeft het te vreezen voor de gevolgen van den afval der Belgen en van hunne vijandige oogmerken in dezen akeligen oorlog.

In het lange tijdvak van het bestaan der *Vereenigde Nederlanden* merken wij eenen grooten voorspoed op, nu en dan gestoord door zware oorlogen. De groote voorzaten des Konings hebben die oorlogen mannelijk gevoerd aan de spits der legers van *Nederland*. MAURITS werd verlaten door *Engeland* en *Frankrijk*, zoo dat de *Vereenigde Nederlanden* alleen stonden tegen *Spanje*. Nogtans sloten zij het twaalfjarig bestand en werden daarbij erkend als een vrijen en onafhankelijken Staat. FREDERIK HENDRIK werd aangevallen door *Oostenrijk* in verband met *Spanje*. Doch de *Vereenigde Nederlanden* handhaafden niet alleen hunnen Staat, maar FREDERIK HENDRIK

Digitized by Google

breidde denzelven uit tot *'s Hertogenbosch* en *Maastricht.* Onder WILLEM II sloot *Nederland* den luisterrijken vrede van *Munster.* Meer dan een woedende zeekrijg werd er gevoerd tegen *Engeland*, onder de minderjarigheid van WILLEM III en vóór de verheffing van denzelven tot de waardigheden zijner voorvaderen. Doch ook zonder hoofd van den Staat streden de Nederlanders onder TROMP en DE RUITER, en een roemrijke vrede kwam tot stand in *Breda.* WILLEM III vereenigde geheel *Europa* tegen de heerschzucht van LODEWIJK XIV, en onder hem sloten de *Vereenigde Nederlanden* de twee vredeverdragen van *Nijmegen* en *Rijswijk*, bij welke zij hun eigen lot beslisten en zich handhaafden tegen den magtigen vijand. Op dit oogenblik voeren wij den oorlog met de Belgen, met het kleine *België*, ondersteund door geen een bondgenoot, bestuurd door eene voorloopige

Digitized by Google

regering, gediend door rooversbenden en vreemd schuim van volk. Waarom is thans het geheele land in rep en roer? Waarom snellen edelmoedige burgers te wapen, en verlaten huisgezin en nering? Waarom mislukt eene vrijwillige geldleening van slechts twintig millioenen? Waarom is er een voorstel gedaan tot eene gedwongene geldleening, die zoo algemeen drukkende zijn zal? Omdat de Staat niet gevestigd is, omdat de band verbroken en door geen nieuwen band vervangen is. De Staat worde wederom gevestigd, Vorst en Volk vereenigen zich tot een afzonderlijken Staat; zoo zal de kracht terugkeeren in de regering en het leger. Op de grenzen zullen de roovers en brandstichters weggedreven worden. Binnen 's lands zal het krediet herleven en het geld bij eene vrijwillige leening toestroomen. De geheele natie zal terugkeeren tot hare gewone bezigheden, tot nering en tot

Digitized by Google

winst. De Koning zal heerschen over een bloeijend land en een vergenoegd volk. Zijn aanzien onder de Vorsten en Volken van *Europa* zal mede des te hooger rijzen, naar mate onze zelfstandigheid zal blijken uit de vestiging van onzen Staat.

Het aanzien van den Koning bij de Mogendheden van *Europa* komt inzonderheid op dit oogenblik te pas, daar de groote Mogendheden zich te *Londen* bezig houden met de zaken van *België*. Zij zullen den Koning des te meer ontzien, naar mate van zijne innige vereeniging met onzen afzonderlijken Staat, wanneer deze gevestigd zal zijn door de nieuwe grondwet. Zij zullen zich dan houden aan *België*; zij zullen wel aan hetzelve voorschriften geven, maar niet aan ons. Ons zullen zij vragen, op welke voorwaarden wij in een bondgenootschap met *België* willen treden, ter wederoprigting van het *Koningrijk der*

Digitized by Google

Nederlanden. Wij zullen daaromtrent onze eigene belangen raadplegen, onze eigene zaak in handen houden. De Mogendheden zullen zich vooral niet bemoeijen met ons inwendig bestuur, met de wijziging van onze grondwet, zoo als zij denkelijk doen zullen voor *België.* In deze eer van onzen onafhankelijken Staat, zal het hoofd van den Staat ook deelen. De zelfstandigheid des Konings zal bewaard blijven door middel van onze nationale onafhankelijkheid, ingevolge van de vestiging van onzen Staat.

Zoodanig zijn de vruchten, die de Koning plukken zal uit zijne betrekking met ons, en daarom is dezelve voor hem de eerste en gewigtigste van allen.

De tweede betrekking des Konings is tot *België.* Van deze zal ik niet zeggen dat zij gaaf is, zij is veel meer op dit oogenblik vernietigd.

Digitized by Google

Slechts twee maanden geleden verlangden de Belgen nog naar de scheiding onder hetzelfde hoofd. Wij hadden toen maar toe te slaan, en alles was in rust afgeloopen, zonder zulk een ijslijken burgeroorlog, als wij nu voeren.

Ingevolge van den oorlog zijn de zaken echter zoo verre verloopen, dat de Belgen zich onafhankelijk hebben verklaard, dat zij den Koning hebben afgezworen, dat zij eene eigene grondwet ontworpen hebben, en dat zij thans in eene vergadering van twee honderd volksvertegenwoordigers daarover raadplegen.

Na den aanval op *Brussel* en het bombardement van *Antwerpen* is er genoegzaam geen kans, dat zij teruggebragt zullen worden tot de scheiding onder één hoofd. De Koning kan dit zeker niet dwingen, al kon hij daartoe de geheele magt der *Vereenigde Nederlanden* gebruiken. De groote Mogendheden zouden

Digitized by Google

het moeten uitvoeren, en de ongenegenheid van deze om dwangmiddelen aan te wenden is vrij klaar.

Doch het vooruitzigt heeft zich opgedaan, dat de PRINS VAN ORANJE tot hoofd van *België* door de Belgen zelven zoude verkozen worden. Daarmede zou er wel een tijd lang eene volstrekte scheiding plaats vinden, doch in het vervolg zoude *België* wederom met de *Vereenigde Nederlanden* onder één hoofd geraken. Indien de Belgen wijs waren, zouden zij aanstonds terugkeeren onder het gebied van den Koning, mits het gezag van denzelven door den PRINS VAN ORANJE werd uitgeoefend als Onder-Koning. Doch zoo als de driften opgewekt zijn, met zulk een wrok als de burgeroorlog in alle de gemoederen heeft aangestookt, is het denkelijk te laat om zoodanig een besluit te verwachten. Wij zijn altijd te laat gekomen, eerst met een herstel der grieven, naderhand

Digitized by Google

met de scheiding onder één hoofd, en het wordt tijd dat wij vooruit zien, in de plaats van de gebeurtenissen achterna te loopen.

De betrekking van den Koning tot *België* schijnt nu niet meer hersteld te kunnen worden, dan door het overbrengen van zijn regt op den PRINS zijn erfgenaam. Dit zelfs zal moeijelijk gaan, doch het is niet buiten alle hoop.

Het zekerste middel om het zoo verre te brengen is de scheiding. De Belgen hebben geacht dat zij onder ons stonden, dat zij ingelijfd waren in ons land, en dit willen zij nu voor altijd verhoeden. Dit wordt verhoed door zulk eene scheiding, waarbij ieder land een afzonderlijke Staat wordt, die niets te zeggen heeft op den anderen. Wij geven de zekerheid daarvan aan de Belgen, wij overtuigen hen van onze goede trouw en van ons voornemen om nooit eenig gezag over hen te

Digitized by Google

voeren, wanneer wij ons vestigen tot een afzonderlijken Staat en daarmede de mogelijkheid afsnijden tot de vroegere vereeniging en zamensmelting. Wanneer zij ons gevestigd zien tot een onafhankelijken Staat met eene eigene grondwet, zoo zal bij hen alle wantrouwen ophouden en zij zullen hunne eigene onafhankelijkheid als een afzonderlijke Staat gevoelen. Alle vrees van ingelijfd te worden zal bij hen verdwijnen, en zij zullen in onderhandeling treden over een bondgenootschap. Daarmede zullen zij terugkomen tot hun eerst en oorspronkelijk denkbeeld van eene scheiding onder één hoofd.

Zoodanig kunnen de vruchten zijn van de vestiging van onzen afzonderlijken Staat, met eene eigene grondwet en den Koning aan ons hoofd. Dit is het zekerste middel, waarschijnlijk het eenigste, om de betrekking des Konings tot *België* weder aan te knoopen. Al is het niet

Digitized by Google

de betrekking van zijn Persoon, zoo is het echter de betrekking van zijn Huis en van zijn nageslacht. In den loop des tijds en door het erfregt zal de betrekking herleven, en het zal eindelijk komen tot de scheiding onder één hoofd.

In deze zijne tweede betrekking staat derhalve het belang des Konings in het naauwst verband met de vestiging van onzen afzonderlijken Staat. Ons eigen en nationaal belang bij deze vestiging rust, wel is waar, op andere gronden, die ik onlangs uitvoerig heb voorgedragen. De beide belangen van Vorst en Volk, schoon uit verschillende oorzaken, loopen echter uit op hetzelfde doel, namelijk, de vestiging van onzen Staat.

De derde betrekking des Konings is tot het *Koningrijk der Nederlanden.* Deze is op dit oogenblik tot niet geworden, en kan slechts een nieuw bestaan verkrijgen, wanneer *Bel-*

Digitized by Google

gië met de *Vereenigde Nederlanden* in een bondgenootschap treedt. Dan alleen kan de scheiding onder één hoofd plaats vinden, daarmede alleen kan het *Koningrijk der Nederlanden* wederom in wezen komen.

Zulk een bondgenootschap zal moeijelijk in te voeren zijn, onder volken, die thans in een ijslijken burgeroorlog begrepen zijn, en die derhalve om niets anders denken, dan om eene volstrekte scheiding, elk onder zijn eigen hoofd. Het is evenwel mogelijk den wrok en haat te overwinnen, door de aantooning van een wederkeerig belang. Van dit belang heb ik het noodige vermeld in vroegere geschriften, inzonderheid in mijn werkje over de *Scheiding van Holland en België*, waar dit punt in zijn verband met de geheele zaak wordt voorgedragen.

Doch het is niet genoeg, dat wij belang bij de scheiding onder één hoofd en de herstelling

Digitized by Google

van het *Koningrijk der Nederlanden* hebben; wij moeten ook waarborgen bezitten tegen alle gevaar, dat wij daarbij zouden kunnen loopen.

België heeft gelijke waarborgen noodig aan zijne zijde. Maar het heeft reeds zorg gedragen voor het mogelijk geval van eene scheiding onder één hoofd. Het heeft eene eigene grondwet voor zich ontworpen, en ter beoordeeling van hetzelve eene vergadering van volksvertegenwoordigers bij een geroepen. In deze grondwet zijn alle de belangen behartigd, alle de gevaren verhoed. Wanneer het aan zal komen op onderhandelingen over een bondgenootschap, zullen de Belgen gereed staan als een gevestigde Staat, en zullen met de kracht van denzelven hunne voorwaarden aankondigen en de hand aan dezelve houden.

Wij hebben geene grondwet voor onzen afzonderlijken Staat, wij zijn nog geen afzonderlijke

Digitized by Google

Staat, wij dragen nog geen naam als zoodanig, wij hebben nog niet geraadpleegd over dit alles. Wij hebben slechts eene voorloopige inrigting, en deze maakt ons zwak, hetzij om voorwaarden te stellen, hetzij om ons te verzetten tegen nadeelige voorwaarden. Het gevoel van onze zwakheid baart wantrouwen in onze harten, maakt ons afkeerig van een bondgenootschap, en belet dus wezenlijk de wederoprigting van het Koningrijk.

Het belang van den Koning in deze wederoprigting, zijne betrekking tot hetzelve, nopen hem derhalve om onzen Staat te vestigen, opdat wij met kracht en vertrouwen daartoe mogen medewerken.

Onder de gevaren, die wij loopen en met regt vreezen, bij een bondgenootschap, zal ik er één tot voorbeeld noemen, namelijk, de onderdrukking van den handel door het verbodstelsel waar de Belgen aan verslaafd zijn. Wanneer onze Staat gevestigd is, wanneer wij

Digitized by Google

eene nieuwe grondwet hebben, wanneer wij den vrijen handel in de grondwet brengen; zoo hebben wij niets meer te vreezen van het vooroordeel der Belgen. Zij leggen dan den handel in hun land aan banden, zij vragen ten dien einde wetten aan den Koning, deze geeft er zijne toestemming aan, en wij blijven even vrij. Die wetten raken ons niet en zijn alleen gemaakt voor *België* Wij hebben den vrijen handel in onze grondwet, wij verwerpen alle ontwerpen van wet, die ons mogten voorgedragen worden in strijd met ons grondbeginsel. Het is evenmin onmogelijk, dat de vrije handel onder ons gevaar loope door eenig toedoen van de Belgen, als dat het vrij onderwijs in *België* gevaar loope door eenige poging van onze zijde. Wij hebben beide ons lot in onze eigene handen. Evenzoo als met den vrijen handel, is het ook gesteld met de kolonien en met alle andere zaken, die wij kunnen verze-

Digitized by Google

keren en waarborgen door de vestiging van den Staat en eene nieuwe grondwet.

De vestiging van onzen Staat met eene nieuwe grondwet is derhalve in deze derde betrekking des Konings, even als in de beide vorige betrekkingen, in Deszelfs klaar belang, en Hij is in alle zijne betrekkingen ten sterksten genoopt om met ons mede te werken tot de spoedigste vestiging van onzen Staat.

Uit onze beschouwing van de onderscheidene betrekkingen des Konings blijkt eindelijk eene waarheid die het hart van elken Nederlander verblijden moet. De belangen des Konings zijn eenzelvig met de belangen der Natie, zijn roem en onze roem zijn één, en onafscheidelijk zijn en blijven aan elkander verknocht *Nederland* en *Oranje*.

*

Digitized by Google

Digitized by Google

Gedrukt bij H. P. DE SWARM.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

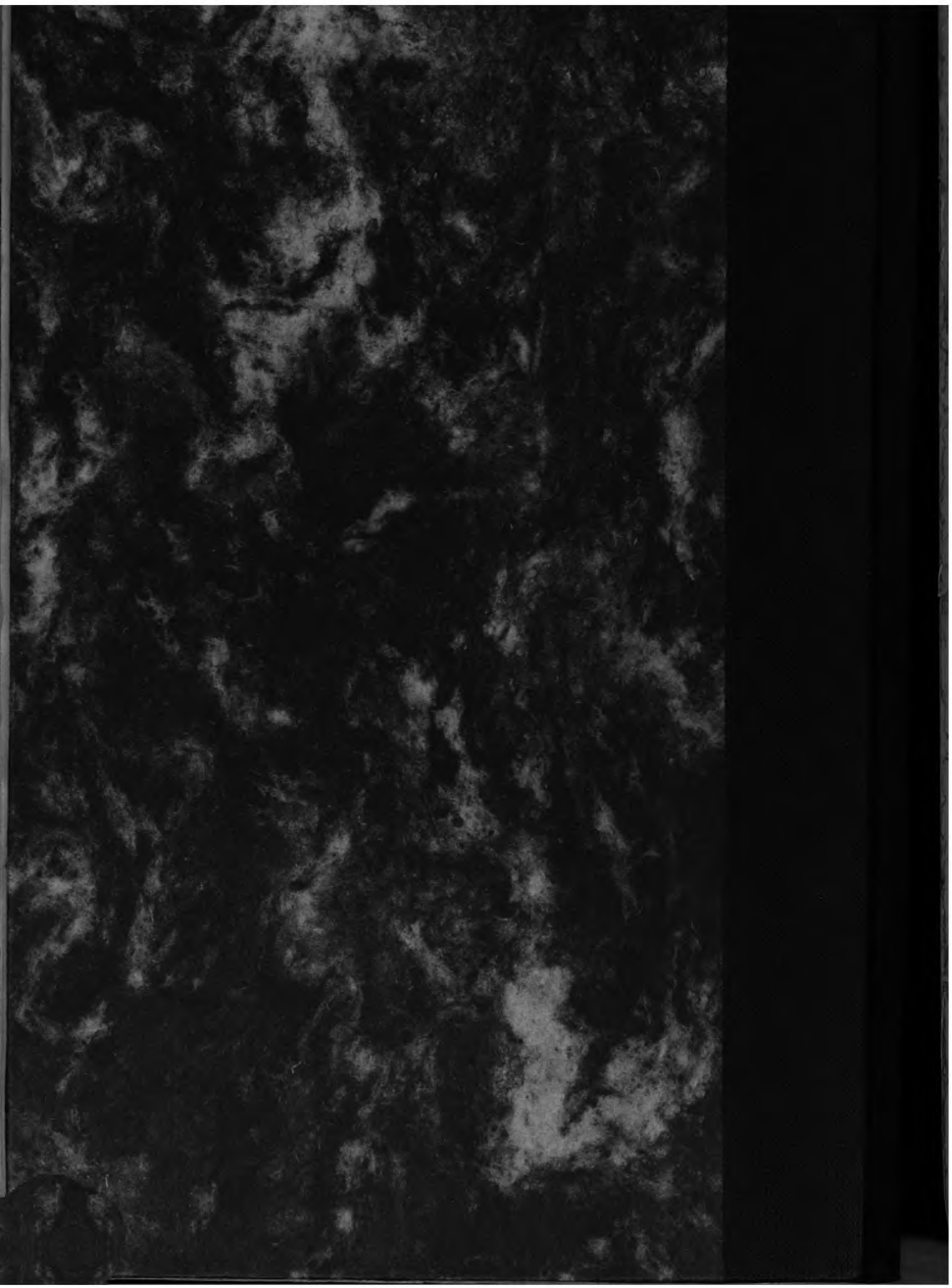

Digitized by Google

Digitized by Google